

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему: **«ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ ТА
ЗАХОДИ ЩОДО ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ»**

Виконавець:

студент ФЕУП

Чегронець Сергій Вікторович _____

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

Захарченко Наталя Вячеславівна _____

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Інвестиційна привабливість регіону є його відповідність тим цілям інвесторів, які закладені у наступних показниках: прибутковість, рівень ризику, ліквідність та раціональність самих інвестицій, а також рівень задоволення усіх вимог та інтересів інвесторів щодо всіх рівнів управління, від фінансово-виробничих до організаційно-управлінських відносно конкретного регіону. Це досить перспективний напрям економічного розвитку Одеського регіону та має на меті, перш за все, вирішення проблеми соціально-економічної ефективності життєдіяльності населення області. Саме вивчення критеріїв підвищення інвестиційної привабливості Одеського регіону для залучення іноземних інвесторів надасть змогу вирішити питання відновлення та відбудови України у післявоєнний період.

Розкриттю питання впливу ресурсного потенціалу регіонів на їх розвиток та проблеми його ефективного використання розглядаються у працях А. Андрейченко, В. Бобко, А. Буряк, Т. Венгуренко, Є. Гелеверя, В. Гриньова, Г. Годлевська-Майковська, Т. Гулик, Н. Давиденко, Н. Дацій, Н. Добрової, І. Дем'яненко, Г. Завадських, Н. Захарченко, О. А. Кербікової, Климахіної, І. Крамаренко, О. Кремень, В. Куберка, О. Кузьміна, Т. Кулінич, І. Комарницького, В. Максимова, В. Мантули, О. Носова, В. Першина, О. Письменної, В. Плахотнюк, Ю. Сергієнко, А. Старостіної, Н. Сментини, В. Талаха, Г. Трілленберга, А. Фіалковської, О. Ястремської та інших.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження науково-методичних та практичних аспектів обґрунтування інвестиційної привабливості Одеської області.

Для досягнення мети було поставлено наступні завдання:

- 1) охарактеризувати критерії інвестиційної привабливості регіону;
- 2) визначити особливості формування інвестиційного процесу регіону;
- 3) розглянути методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіону;
- 4) представити аналіз соціально-економічного стану Одещини;
- 5) здійснити аналіз промислового виробництва та фінансового стану Одеської області;
- 6) проаналізувати підприємницьке середовище Одещини;
- 7) надати оцінку інвестиційної привабливості Одеської області;
- 8) здійснити SWOT-аналіз інвестиційного потенціалу Одеської області;
- 9) визначити та обґрунтувати стратегічні пріоритети та заходи підвищення рівня інвестиційної привабливості Одеської області.

Об'єкт дослідження – процес оцінки, аналізу та розробки перспективних шляхів розвитку інвестиційного потенціалу Одеської області.

Предмет дослідження – є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів, які допоможуть розробити заходи перспектив розвитку інвестиційного потенціалу Одеської області.

Методи дослідження. Під час написання кваліфікаційної роботи використовувались такі методи: діалектичний – на етапі збору, систематизації і обробки інформації; аналіз – для деталізації та розділення об'єкта дослідження на окремі важливі складові елементи; порівняння – для зіставлення даних у динаміці; табличний, графічний, маркетинговий – для наочності отриманих результатів.

Розрахунки за проектом проводились із застосуванням програмного продукту «Excel».

Інформаційна база дослідження. Закони України та нормативно-законодавчі акти, наукові публікації та монографічні видання українських і зарубіжних учених, матеріали наукових конференцій статей, статистичні дані Державної служби статистики України.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 73 сторінки комп'ютерного тексту, містить 10 таблиць та 24 рисунки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретико-методичні основи інвестиційної привабливості регіону»** представлено характеристику та критерії інвестиційної привабливості регіону; розглянуто особливості формування інвестиційного процесу регіону; представлено методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіону.

У другому розділі **«Аналіз інвестиційної діяльності Одеської області»** проаналізовано соціально-економічний аналіз Одещини; здійснено аналіз промислового виробництва та фінансовий стан Одеської області, а також представлено аналіз підприємницького середовища Одещини.

У третьому розділі **«Розробка заходів підвищення інвестиційної привабливості Одеської області»** прогнозовано оцінку інвестиційної привабливості Одеської області; представлено SWOT-аналіз інвестиційного потенціалу Одеської області; проаналізовано стратегічні пріоритети та заходи підвищення рівня інвестиційної привабливості Одеської області.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі досліджуються теоретико-методичні та практичні аспекти розробки та запровадження власної справи манікюрного салону та зроблено наступні висновки.

1. Інвестиційна привабливість регіону є його відповідність тим цілям інвесторів, які закладені у наступних показниках: прибутковість, рівень ризику, ліквідність та раціональність самих інвестицій, а також рівень задоволення усіх вимог та інтересів інвесторів щодо всіх рівнів управління, від фінансово-виробничих до організаційно-управлінських відносно конкретного регіону. До критеріїв інвестиційної привабливості регіону відносять наступні складові інвестиційного потенціалу: виробничий (основні фонди); трудовий; природноресурсний; економічної інфраструктури; інноваційний; соціальної інфраструктури; транспортної логістики; природоохоронний; рівень економічного розвитку; стан довкілля; рівень загальної безпеки; економічно-правове середовище; відсутність податку на інвестиції; очікування економічної активності; рентабельність у провідних галузях економіки; інвестиційна активність регіону.

2. Крім зазначених особливостей інвестиційної привабливості, що відіграють вагому роль у формуванні інвестиційного клімату регіону, в цілому, на динаміку інвестиційного процесу впливають різні дефініції та інші складові, такі як, інвестиційний потенціал, який формується виключно інвестиційними ресурсами та можливостями. І це є вирішальним фактором впливу на інвестиційну привабливість регіону в частині його ефективного використання. Під інвестиційними можливостями маємо розуміти сукупність таких умов, які сприяють підвищенню активності інвестування і, як наслідок, високої оцінки аналізу інвестиційного клімату, як сприятливим для взаємодії з різними інститутами на рівні регіону. А здатність досягти поставлених цілей через ефективне управління інвестиційними можливостями регіону і забезпечує в кінцевому підсумку інвестиційну привабливість регіону, включаючи сприятливий інвестиційний клімат.

3. Якщо згрупувати всі сучасні існуючі методики, можна умовно їх розділити на дві групи: за сучасними методами обробки інформації і існуючих даних; за системою показників. Дослідження методології оцінки інвестиційної привабливості регіонів України не існує єдиного підходу, але більшість науковців сходяться до такого методичного підходу, який базується на: статистичному підході, методі експертних оцінок, рейтинговому підході.

4. Серед пріоритетних напрямів у секторі оплати праці та доходу населення Одещини є наступні: 1) ефективна співпраця територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади та місцевих органів виконавчої влади у здійсненні контролю своєчасної і не нижче визначеного державою мінімального розміру оплати праці, виконання роботодавцями умов колективних договорів та галузевих угод у частині оплати праці, недопущення необґрунтованого зменшення заробітної плати; 2) сприяння скороченню нелегальної зайнятості населення області, легалізації трудових відносин; посилення роботи щодо забезпечення додержання мінімальних гарантій з оплати праці та у сфері боротьби з тіньовою зайнятістю, проведення правової роз'яснювальної роботи.

5. Стабільне економічне зростання Одеської області в цілому можливе лише на основі випереджаючого індустріального розвитку. Немає іншої альтернативи, як відновлення та модернізація промислового сектора на основі розроблення та втілення індустріальної політики, яка відповідає новим правилам, що постають у зв'язку з активізацією інтеграції до глобального економічного простору, та новими викликами, глобального та внутрішнього характеру (стрімкими змінами в технологіях, появою нових виробництв, кліматичними змінами, розривами у продуктивності праці, лібералізацією торгівлі, збільшенням частки людей літнього віку, трудовою міграцією, необхідністю територіальної консолідації та регіональної інклюзії).

6. Негативно на розвиток промисловості впливає складність доступу індустріального бізнесу до фінансових ресурсів, що є одним з найбільш проблемних аспектів інвестиційного клімату в Україні. Водночас розширення зв'язків з європейськими партнерами чинить вагомий позитивний вплив на розвиток промислового потенціалу. Цьому сприяє дія Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, особливо існування зони вільної торгівлі. Українські експортери частково компенсували втрату ринків колишнього партнера завдяки активізації торговельних

відносин з ЄС, який став для України основним торговим партнером і ключовим іноземним інвестором.

7. Відсутність технологічного поступу зумовлена низькою інноваційною активністю промислових підприємств і нестачею попиту на здобутки науки, що залежить від фінансових причин. Якщо глобальною тенденцією на сучасному етапі розвитку є зростання питомих витрат на наукові дослідження і розробки у ВВП з метою створення та подальшої комерціалізації наукових знань, то в Україні відбувається їх скорочення. В Одеській області за 2018 відбулось зростання рівня витрат на інновації та збільшення обсягу реалізованої інноваційної продукції, проте спостерігається тенденція щодо зменшення питомої ваги промислових підприємств, які протягом року впроваджують інвестиції.

8. Збільшення інвестиційної привабливості регіону за рахунок попиту на різні види рекреаційної та туристичної діяльності на територіях природно-заповідного фонду, забезпечення маркетингу територій, формування туристичних кластерів, це можливість для структурної модернізації регіонального туристично-рекреаційного комплексу, впровадження нових видів послуг і форм обслуговування, територіального розширення, формування нових туристських центрів, районів та курортних зон.

9. Удосконалення регіональних виробників, створення сприятливого бізнес-клімату для розвитку конкурентоспроможної економіки області має величезне значення. Саме регіональні підприємці, як ніхто, забезпечують за рахунок сплачених податків функціонування дитячих садків, шкіл, лікарень, побудову інфраструктури та сприяють покращенню добробуту населення. Тому серед головних пріоритетів – розбудова та розвиток національного логістичного хабу на території Одеської області, збільшення вантажо- та пасажиропотоків, взаємодія всіх видів транспорту як основи створення мультимодального транспортного вузла, розвиток туризму, поліпшення інвестиційного клімату та збільшення обсягів залучення інвестицій, які є умовою розвитку не тільки транспортної галузі, а і національної безпеки та конкурентоспроможності країни.

АНОТАЦІЯ

Чегренець С. В. «Інвестиційна привабливість Одеського регіону та заходи щодо її забезпечення».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу», Одеський національний економічний університет м. Одеса, 2023 рік.

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. У роботі представлено характеристику та критерії інвестиційної привабливості регіону; розглянуто особливості формування інвестиційного процесу регіону; представлено методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіону. Проаналізовано соціально-економічний аналіз Одещини; здійснено аналіз промислового виробництва та фінансовий стан Одеської області, а також представлено аналіз підприємницького середовища Одещини. Зроблено прогноз оцінки інвестиційної привабливості

Одеської області; представлено SWOT-аналіз інвестиційного потенціалу Одеської області; проаналізовано стратегічні пріоритети та заходи підвищення рівня інвестиційної привабливості Одеської області.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, конкурентоспроможність, регіон, Одеська область, оцінка, SWOT-аналіз, стратегічні пріоритети.

ANNOTATION

Chehrynets S. V. «Investment attractiveness of the Odesa region and measures to ensure it».

Qualifying work on obtaining for a bachelor's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship, trade and stock market activity» for the educational program «Economic and business planning». Odessa National Economics University. Odessa, 2023.

The qualification work of the bachelor consists of three chapters. The work presents the characteristics and criteria of investment attractiveness of the region; the peculiarities of the formation of the investment process of the region are considered; methodical approaches to assessing the investment attractiveness of the region are presented. The socio-economic analysis of Odesa region was analyzed; an analysis of industrial production and the financial condition of Odesa region was carried out, as well as an analysis of the business environment of Odesa was presented. A forecast of the assessment of the investment attractiveness of Odesa region was made; a SWOT analysis of the investment potential of Odesa region is presented; strategic priorities and measures to increase the level of investment attractiveness of Odesa region are analyzed.

Keywords: investment attractiveness, competitiveness, region, Odesa region, assessment, SWOT analysis, strategic priorities.